

Richtsnoeren van de Belgische Mededingingsautoriteit met betrekking tot huiszoeken

1. Overeenkomstig artikel IV.25, lid 2, van het Wetboek van Economisch Recht ("WER") heeft het Directiecomité van de Belgische Mededingingsautoriteit ("Autoriteit") deze Richtsnoeren op 20 juni 2025 vastgesteld. Ze worden gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad en op de website van de Belgische Mededingingsautoriteit.
2. Deze Richtsnoeren weerspiegelen de huidige praktijk van de Belgische Mededingingsautoriteit bij het uitvoeren van een huiszoeking op basis van artikel IV.40/2 WER. Het is passend deze Richtsnoeren te codificeren en bekend te maken, om redenen van transparantie en om de goede werking van dit soort maatregelen te waarborgen.
3. Deze Richtsnoeren vervangen de richtsnoeren die eerder door het directiecomité van de Belgische Mededingingsautoriteit op 17 december 2013 werden goedgekeurd (*B.S.*, 24/12/2013, blz. 102122-102126).

I. Algemeen

4. Ondernemingen¹ zijn wettelijk verplicht zich te onderwerpen aan huiszoeken uitgevoerd door de auditeur en de personeelsleden van de Belgische Mededingingsautoriteit (hierna: "Onderzoekers") gemachtigd door de minister, met voorafgaande machtiging van een onderzoeksrechter.² De auditeur-generaal kan deskundigen aanwijzen om de Onderzoekers van de Autoriteit bij te staan bij de uitvoering van hun taken.³
5. Een kopie van het opdrachtbevel van de auditeur waarin het voorwerp en het doel van de opdracht worden vermeld,⁴ een afschrift van de beslissing van de auditeur-generaal tot aanwijzing van de deskundigen en de voorafgaande machtiging van de onderzoeksrechter worden door een van de Onderzoekers van de Autoriteit aan de Onderneming verstrekt. De Onderneming ondertekent een document waarin zij bevestigt dat zij deze Richtlijnen en een kopie van de drie bovengenoemde documenten heeft ontvangen.
6. De Onderneming kan zich laten bijstaan door een advocaat of een adviseur; dergelijke bijstand is echter geen wettelijke voorwaarde voor de geldigheid van de huiszoeking. Na kennisgeving van de voorafgaande machtiging, het opdrachtbevel en de aanwijzing van de deskundigen, kunnen de Onderzoekers en gemachtigde deskundigen zich onmiddellijk toegang verschaffen tot elke fysieke locatie (kantoren, magazijnen, werkruimten, voertuigen enz.) waar de activiteiten van de Onderneming plaatsvinden, alle nodige maatregelen nemen om de integriteit van de relevante

¹ In deze nota wordt met de term "Onderneming" bedoeld op ondernemingen, ondernemersverenigingen en natuurlijke personen die het voorwerp uitmaken van een huiszoeking.

² Artikel IV.40/2, § 1 van het Wetboek van Economisch Recht, hierna "WER" genoemd.

³ Artikel IV.40/4 WER.

⁴ Artikel IV.40/2, lid 8, WER.

elementen te behouden en beginnen met hun onderzoeksdaden. Ze zijn niet verplicht om te wachten tot de Onderneming een advocaat of raadsman heeft geraadpleegd en deze ter plaatse aanwezig zijn.

7. De regels inzake de bescherming van persoonsgegevens zijn van toepassing op alle persoonsgegevens die de Autoriteit in het kader van mededingingsonderzoeken heeft verkregen. Alle persoonsgegevens die tijdens de huiszoeking worden verkregen, worden verwerkt overeenkomstig Verordening (EU) 2016/679 betreffende de verwerking van persoonsgegevens ("GDPR")⁵. De rechtmatigheid van de verzameling en verwerking van persoonsgegevens door de Autoriteit wordt gerechtvaardigd door haar taak van algemeen belang (artikel 6 (1), punt e), GDPR) overeenkomstig artikel IV.16 §8 WER. De verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag. De rechtmatigheid van de verwerking van persoonsgegevens door de Autoriteit is niet afhankelijk van de toestemming van de betrokkenen. De gegevensbeschermingsverklaring van de Autoriteit is te vinden op haar website onder het tabblad "Privacy en gegevensverwerking".

8. Overeenkomstig artikel IV.32 WER zijn de personeelsleden van de Autoriteit, alsmede elke persoon die onder hun gezag werkt, gebonden door het beroepsgeheim en mogen zij aan geen enkele persoon of autoriteit vertrouwelijke gegevens en informatie bekendmaken waarvan zij wegens hun functie kennis hebben gekregen, behalve wanneer zij worden opgeroepen om in rechte te getuigen of bewijsmateriaal over te leggen. Ze mogen dergelijke gegevens alleen gebruiken voor de doeleinden waarvoor ze zijn verzameld.

II. Onderzoeksbevoegdheden

9. Overeenkomstig artikel IV.40/2 WER zijn de Onderzoekers gemachtigd om een huiszoeking uit te voeren in:

- De lokalen, vervoermiddelen en andere plaatsen van de Ondernemingen⁶.
- Andere gebouwen, vervoermiddelen en plaatsen, met inbegrip van de woningen van bedrijfsleiders, directeuren, administrateurs, managers en andere personeelsleden, alsmede de woningen en lokalen voor professioneel gebruik van interne of externe natuurlijke en rechtspersonen die verantwoordelijk zijn voor commercieel, boekhoudkundig, administratief, fiscaal en financieel beheer, wanneer zij redenen hebben om aan te nemen dat zij documenten of informatie zullen vinden die zij nodig achten voor de uitvoering van hun taken.

10. Voor het uitvoeren van de huiszoeking kunnen de Onderzoekers een beroep doen op de openbare macht.⁷

11. Tijdens de huiszoeking kunnen de Onderzoekers, met de steun van de gemachtigde deskundigen, met name (artikel IV.40/2, §§ 3 tot en met 5 WER):

⁵ Verordening (EU) 2016/679 van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) (PB L 119 van 4 mei 2016, blz. 1).

⁶ Artikel IV.40/2, lid 1 WER.

⁷ Artikel IV.40/2, lid 7, WER.

- Alle documenten en gegevens verifiëren, ongeacht hun drager, die in het bezit zijn van de Onderneming en deze waartoe de Onderneming toegang heeft, ongeacht hun locatie en toegangsvoorwaarden.
- Kopieën van alle relevante documenten of gegevens in welke vorm dan ook maken of verkrijgen
- Elke vertegenwoordiger of elk personeelslid van de Onderneming ondervragen over feiten of documenten die verband houden met het voorwerp en het doel van het opdrachtbevel, evenals met de interne organisatie van de Onderneming, de werkmethoden en de verdeling van verantwoordelijkheden, teneinde het zoeken naar documenten te vergemakkelijken.⁸
- zegels aan te brengen voor de duur van hun opdracht.

12. De maatregelen die uit hoofde van deze bevoegdheden worden genomen, worden vastgelegd in een proces-verbaal, waarvan een kopie aan de Onderneming wordt verstrekt.

III. Samenwerking

13. De Onderneming is wettelijk verplicht zich te onderwerpen aan de door de Onderzoekers uitgevoerde huiszoeking; zij is derhalve verplicht om gedurende de gehele duur van de onderzoeksdaden volledig en actief met de Onderzoekers samen te werken.

14. Deze samenwerking omvat, maar is niet beperkt tot:

- aan niemand intern of extern bekendmaken, tenzij toegestaan door de Onderzoekers, dat de Onderneming onderworpen is aan een huiszoeking;
- het verstrekken van het meest recente organigram van de Onderneming en de groep waartoe zij behoort, en het geven van alle relevante uitleg over de organisatie van de Onderneming en de rol van elk huidig of voormalig personeelslid (zonder onderscheid van juridische status);
- Het onmiddellijk ter beschikking stellen van de IT- en netwerkverantwoordelijke (met inbegrip van informatiesystemen) om de IT-omgeving van het hele bedrijf uit te leggen en er toegang toe te verlenen, met name met het oog op het toekennen van toegangsrechten voor "administrateurs", het tijdelijk blokkeren van individuele e-mailaccounts, het tijdelijk loskoppelen van computers van het netwerk, enz.;
- Het ter beschikking stellen aan de Onderzoekers van elke door de huiszoeken geïdentificeerde persoon, onder meer door hen te verzoeken om zich onmiddellijk naar de bezochte lokalen te begeven, met meeneming van hun communicatiemiddelen en professionele gegevens, of door aan de Onderzoekers het adres van hun woning/verblijfplaats mee te delen;
- Het duidelijk en nauwkeurig reageren op de verschillende vragen van de Onderzoekers en de gemachtigde deskundigen;

⁸ Zie artikel IV.40/2, §5, WER: Zij kunnen elke vertegenwoordiger of elk personeelslid van de onderneming of de ondernemingsvereniging ondervragen over feiten of documenten die verband houden met het voorwerp en het doel van het opdrachtbevel, alsook met de interne organisatie van de onderneming, de werkmethoden, en de verdeling van de verantwoordelijkheden, met het oog op het vergemakkelijken van het opzoeken van documenten. De antwoorden kunnen schriftelijk of elektronisch worden opgenomen. Wanneer de antwoorden elektronisch worden opgenomen, wordt ofwel de inhoud van de opname in een proces-verbaal neergeschreven waarvan een kopie wordt overhandigd aan de ondervraagde, ofwel wordt hem een kopie van de opname verstrekt.

- Het verlenen van toegang tot de verschillende Lokalen van de Onderneming door zoveel als nodig toegangsbadges te verstrekken aan alle Onderzoekers en gemachtigde deskundigen;
- Het ter beschikking stellen van een ruimte die voldoende groot is om de installatie van laptops mogelijk te maken die door de onderzoekers zullen worden geraadpleegd;
- Het verlenen van toegang tot een kopieerapparaat, ...

IV. Zoeken naar documenten

15. De Onderzoekers hebben het recht om elk type document en professioneel gegeven te onderzoeken, ongeacht de drager ervan, en om een kopie ervan te maken of te verkrijgen, in welke vorm ook. Zij kunnen met name elektronische gegevens onderzoeken en kopieën daarvan maken in elektronische of papiervorm.

16. De Onderzoekers kunnen de IT-omgeving en alle opslagmedia inspecteren die in het bezit zijn van het Onderneming of de betrokken personen, of waartoe de Onderneming of de betrokken personen toegang hebben (bijvoorbeeld servers, desktops, laptops, tablets en andere mobiele apparaten, CD-ROM, DVD's, USB-sticks, externe harde schijven, back-uptapes, clouddiensten, evenals elk intern en extern communicatieplatform). Dit omvat ook particuliere apparaten en media die (zelfs gedeeltelijk) voor professionele doeleinden worden gebruikt. Voor dit doel kunnen zij niet alleen ieder zoekinstrument gebruiken (welke met name toelaten te zoeken op basis van een niet-exhaustieve lijst van trefwoorden die aan het einde van de huiszoeking aan de Onderneming wordt overhandigd), maar ook hun eigen specifieke software en / of computerhardware gebruiken. Met deze IT-identificatietools kan de Autoriteit gegevens kopiëren, doorzoeken en herstellen, met inachtnaam van de integriteit van de systemen en gegevens van de Onderneming.

17. Voor onderzoek geselecteerde opslagmedia kunnen onder controle van Onderzoekers en gemachtigde deskundigen worden gehouden totdat de zoekopdracht is voltooid. Indien nodig kunnen ze naar beoordeling van de Onderzoekers ook eerder worden teruggegeven, bijvoorbeeld nadat een afbeeldingskopie van de onderzochte gegevens is gemaakt. Een afbeeldingskopie is een conforme kopie (gedeeltelijk of volledig) van de gegevens die op het oorspronkelijke medium zijn opgeslagen. Het onderzoek van de conforme kopie staat gelijk aan het onderzoek van het originele opslagmedium.

18. Wanneer de Onderzoekers besluiten zegels aan te brengen, wordt een proces-verbaal opgesteld. De Onderneming moet erover waken dat de aangebrachte zegels intact blijven totdat ze door de Onderzoekers worden verwijderd.

V. Einde van de huiszoeking

19. Aan het einde van de huiszoeking zal de Onderneming een kopie ontvangen van alle documenten en gegevens die op papier of in elektronische vorm zijn gekopieerd, evenals een inventaris die deze identificeert.

20. De door de Onderzoekers geselecteerde documenten en gegevens (op papier en elektronisch) worden gecontroleerd in aanwezigheid van de Onderneming, aan het einde van de huiszoeking, om

te bepalen of ze mogelijk onder het LPP⁹ vallen en / of buiten het toepassingsgebied van het mandaat vallen ("out of scope").

21. De geselecteerde documenten worden vervolgens gekopieerd naar een extern medium en ingedeeld in een van de volgende drie registers:

(1) "in scope" documenten, die documenten bevatten waarvan de kopie niet door de Onderneming wordt betwist;

(2) alle "LPP"-documenten, die documenten bevatten die de Onderneming als beschermd door het LPP beschouwt en waarvan het LPP-karakter door de Onderzoekers wordt betwist; en

(3) alle "out of scope"-documenten, die documenten bevatten die de Onderzoekers relevant achten, maar die volgens de Onderneming buiten het toepassingsgebied van het opdrachtbevel vallen.

22. De documenten vermeld onder (2) mogelijke "LPP"-documenten en (3) mogelijke "out of scope"-documenten moeten worden verzegeld in beveiligde enveloppen voor verder onderzoek door een lid van het auditoraat dat geen deel mag uitmaken van het onderzoeksteam. De Onderneming ontvangt de referenties van de verzegelde enveloppen.

23. De Onderneming krijgt een termijn van ten minste 10 werkdagen na de datum van de beëindiging van de huiszoeking, afhankelijk van het aantal en de omvang van de documenten, om een lijst te bezorgen met de "out of scope"- of "LPP"-documenten die deel uitmaken van de verzegelde documenten, vergezeld van een korte motivering van het "out of scope"- of "LPP"-karakter van elk document waarvan de kopie wordt betwist. De auditeur zal aan het bedrijf de identiteit meedelen van de derde auditeur die verantwoordelijk is voor de behandeling van de LPP en / of out of scope claims.

24. Overeenkomstig artikel IV.41, §2, WER beschikt de Onderneming over een termijn van 10 werkdagen na de datum van voltooiing van het onderzoek om de auditeur in kennis te stellen van het vertrouwelijke karakter van bepaalde betrokken documenten en gegevens. De Onderneming vraagt ook om een termijn voor de indiening van een niet-vertrouwelijke versie of een niet-vertrouwelijke samenvatting van de betrokken documenten en gegevens. De auditeur kent een termijn toe van ten minste twee maanden.

25. Aan het einde van de huiszoeking moeten de Onderzoekers de gegevens van de Onderneming wissen uit alle IT-tools die werden gebruikt om deze gegevens te verzamelen en te verwerken, met uitzondering van de IT-apparatuur die door de Onderneming wordt ter beschikking gesteld en die aan de Onderneming wordt teruggegeven. De Onderzoekers nemen op externe dragers twee identieke kopieën mee van de geselecteerde gegevens "in scope", evenals de beveiligde enveloppen met de verzegelde informatie.

⁹ Het LPP (Legal Professional Privilege) beschermt alle communicatie tussen een advocaat die lid is van een balie van de Europese Unie, en zijn cliënten tegen openbaarmaking zonder toestemming van de cliënt. Deze bescherming geldt ook voor documenten en hun bijlagen. De adviezen van bedrijfsjuristen en verzoeken om hun advies zijn eveneens vertrouwelijk (artikel 5 van de wet van 1 maart 2000 tot oprichting van een instituut voor vennootschapsrecht (B.S., 4 juli 2000) . In het kader van deze Richtsnoeren en met het oog op de uitvoering van de huiszoekingen worden het beroepsgeheim van advocaten en de vertrouwelijkheid van adviezen van een bedrijfsjurist die verbonden is aan het Instituut voor interne advocaten (www.ije.be) aangeduid door de afkorting "LPP" voor "Legal Professional Privilege".

26. Bovengenoemde stappen worden beschreven in het proces-verbaal dat de Onderzoekers aan het einde van de huiszoeking opstellen. De Onderneming heeft de mogelijkheid om in het proces-verbaal opmerkingen en/of voorbehouden te maken over het verloop van de huiszoeking.

27. Een kopie van dit proces-verbaal, evenals een niet-exhaustieve lijst van de trefwoorden die worden gebruikt om de zoekopdrachten uit te voeren, worden aan de Onderneming overhandigd.

28. Indien de Onderzoekers dit passend achten, voorziet artikel IV.40/2, §3 WER in de mogelijkheid om de huiszoeking voort te zetten in de kantoren van de Autoriteit of op iedere andere aangewezen plaats, in aanwezigheid van vertegenwoordigers van de Onderneming.

*